

Կամավորական ջոկատները համապատասխանեցնել իրենց հրամանատարների, գործունեության հետ կապված վայրերի ու տարեթվերի հետ: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Ջոկատի համարը	N	Հրամանատարը	N	Վայրը	N	Տարեթիվը
1	Երկրորդ	1	Անդրանիկ	1	Բիթլիս	1	1916 թ. հունվարի 13
2	Երրորդ	2	Քեռի	2	Ռևանդուզ	2	1916 թ. մարտի 11
3	Առաջին	3	Դրո	3	Խիզան	3	1916 թ. փետրվարի 7
4	Չորրորդ	4	Համազասպ	4	Խնուս	4	1916 թ. մայիսի 15

1)

1	3	3	1
2	4	4	2
3	1	1	4
4	2	2	3

2)

1	4	3	2
2	3	4	1
3	1	2	4
4	2	1	3

3)

1	3	4	1
2	4	3	2
3	1	1	3
4	2	2	4

4)

1	3	2	4
2	4	4	1
3	1	3	2
4	2	1	3

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2012

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍ 7

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Առաջադրանքները կատարելիս յուրաքանչյուրում պետք է ընտրել այն տարբերակը, որը Ձեր կարծիքով ճիշտ պատասխանն է, և պատասխանների ձևաթղթի համապատասխան մասում կատարել նշում:

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով Դուք կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը Դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:**

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Ցանկանում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

- 1) Ե՞րբ են Արգիշտի I-ի զորքերը գրավել Կեփուհի գավառը:
- 1) Ք.ա. 782 թ.
 - 2) Ք.ա. 781 թ.
 - 3) Ք.ա. 784 թ.
 - 4) Ք.ա. 783 թ.
- 2) Ե՞րբ են հայոց սպարապետ Մուշեղ Մամիկոնյանի զորքերը Քանձակի մոտ ջախջախել պարսից Շապուհ արքայի ուժերին:
- 1) 370 թ.
 - 2) 373 թ.
 - 3) 371 թ.
 - 4) 372 թ.
- 3) Ե՞րբ է տեղի ունեցել Սսի եկեղեցական ժողովը, որն ընդունել է հասարակության անուսնա-ընտանեկան և բարոյական կյանքը կարգավորող կանոններ:
- 1) 1243 թ.
 - 2) 1317 թ.
 - 3) 1307 թ.
 - 4) 1361 թ.
- 4) Ե՞րբ են Արցախի ազատագրական ուժերը թուրքական բանակների դեմ համատեղ պայքարի մասին պայմանագիր կնքել Քանձակի մահմեդականների հետ:
- 1) 1724 թ.
 - 2) 1726 թ.
 - 3) 1725 թ.
 - 4) 1723 թ.
- 5) Ե՞րբ է հիմնվել Երևանի նահանգը:
- 1) 1839 թ.
 - 2) 1849 թ.
 - 3) 1840 թ. ապրիլի 10-ին
 - 4) 1836 թ. մարտի 11-ին
- 6) Ե՞րբ էր երիտթուրքական «Միություն և առաջադիմություն» կուսակցությունը հաստատել արևմտահայերի ոչնչացման քաղաքական ուղեգիծը:
- 1) 1910-1911 թթ.
 - 2) 1894-1896 թթ.
 - 3) 1909 թ. ապրիլին
 - 4) 1915 թ. ապրիլի 15-ին

78) Նշված պայմաններից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են արտացոլում Անդրդաշնության և ԽՍՀՄ կազմավորման գործընթացը:

- ա) ԽՍՀՄ-ը գոյատևեց շուրջ 70 տարի և դարձավ իրական դաշնային, ժողովրդավարական միություն:
- բ) Խորհրդային Հայաստանի ղեկավարությունը Անդրդաշնության ստեղծումը համարում էր երկիրն ու ժողովրդին արտաքին վտանգներից պաշտպանելու միջոց:
- գ) Ադրբեջանի կոմկուսը դեմ էր խորհրդային հանրապետությունների միավորմանը և Անդրդաշնության ստեղծմանը:
- դ) Վ. Լենինն առաջարկում էր հանրապետությունները միավորել՝ պահպանելով նրանց ինքնիշխանությունը և միությունից դուրս գալու իրավունքը:
- ե) Ի. Ստալինի նախագծի համաձայն՝ Անդրկովկասի խորհրդային երեք հանրապետությունները, Բելոռուսը և Ուկրաինան մտնելու էին ՌՍԴԽՅ-ի կազմի մեջ՝ ինքնավար հանրապետությունների կարգավիճակով:
- զ) Խորհրդային բոլոր հանրապետությունների կոմկուսները հավանության արժանացրին «ստալինյան ինքնավարացման ծրագիրը»:
- է) ԱԽՍՀՄ-ն (դաշնային միությունը) ԱԽԴՄՅ-ի (հանրապետության) վերածումով ազգությունների իրավունքներն ընդլայնվեցին:

- 1) բ, դ, զ
- 2) ա, ե, է
- 3) բ, դ, ե
- 4) գ, զ, է

79) Հեթանոսական դիցարանի աստվածներին համապատասխանեցնել նրանց բնորոշ պաշտամունքի և դրանց գլխավոր կենտրոնների հետ: Պատասխանները լրացնել առաջին խմբում առաջարկված հերթականության համաձայն:

N	Աստվածները	N	Ինչի աստվածն է	N	Պաշտամունքի գլխավոր կենտրոնը
1	Նանե	1	Արևի, լուսի, կրակի և արդարության	1	Եկեղյաց գավառի Թիլ ավան
2	Արեգ-Միհր	2	Մայրության, պտղաբերության, արգասավորության	2	Արտաշատի մոտ՝ Երազամույն վայր
3	Անահիտ	3	Ընտանեկան հովանավոր	3	Եկեղյաց գավառի Երիզա ավան
4	Տիր	4	Դպրության, գրի ու գրականության, արվեստի և գիտության հովանավոր	4	Դերջան գավառի Բագառիճ ավան
		5	Երկնային լուսի, սիրո և գեղեցկության	5	Տարոնի Աշտիշատ ավան

- 1)

1	3	1
2	5	4
3	2	5
4	4	2
- 2)

1	2	5
2	4	1
3	5	2
4	1	4
- 3)

1	2	3
2	3	5
3	5	4
4	1	2
- 4)

1	3	1
2	1	4
3	2	3
4	4	2

76 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Օշականի ճակատամարտը:
- բ) Շուշիի ռուսական կայազորի և 1500 հայ աշխարհազորայիների ավելի քան մեկուկես ամսյա հերոսական դիմադրությունը պարսիկներին:
- գ) Շամքորի ճակատամարտը:
- դ) Թիֆլիսում, Ղարաբաղում և այլ վայրերում հայկական կամավորական զումարտակների կազմավորումը:
- ե) Բայազետի պաշտպանությունը Պոպովի և Պանյուտինի գլխավորությամբ:
- զ) Թուրքմենչայի պայմանագիրը:
- է) Ախուրյանի ափին Փոքր Ղարաքիլիսա գյուղի մոտ ռուսական զորքերի տարած հաղթանակը Յուսուֆ փաշայի զորախմբի նկատմամբ:
- ը) Ի. Պասկևիչի զորքերի կողմից Ախալցխայի գրավումը:
- թ) Հայկական մարզի կազմավորումը:
- ժ) Ի. Գուղովիչի զորքերի կողմից Ախալքալաքի բերդի պաշարումը:

- 1) ժ, է, բ, գ, դ, ա, զ, թ, ը, Ե
- 2) է, ժ, բ, ա, գ, դ, զ, Ե, թ, ը
- 3) է, ժ, բ, գ, դ, ա, Ե, զ, ը, թ
- 4) ժ, բ, է, գ, ա, դ, զ, ը, թ, Ե

77 Բերված կետերից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բնութագրում հայկական մեղիքությունները:

- ա) Մելիքների հողային ընդարձակ տիրույթներից ստացված եկամտի զգալի մասը մուծվում էր շահական գանձարան:
- բ) Մելիքները որևէ մասնակցություն չէին ունենում հոգևոր գործերին:
- գ) Մելիքները պարտավոր էին պատերազմի ժամանակ իրենց զորքերով ներկայանալ շահին:
- դ) Մահացած մելիքի փոխարեն շահն իր հայեցողությամբ նշանակում էր նոր մելիք:
- ե) Մելիքների զորքի հրամանատարներ նշանակվում էին մելիքական տոհմի կրտսեր ներկայացուցիչները, որոնք կոչվում էին բեկ, հարյուրապետ և հազարապետ:
- զ) Դատավարության համար մելիքներն առաջնորդվում էին հատուկ օրենսգրքերով:
- է) Մելիքները պարտավոր էին շահական գանձարան մուծել տարեկան հարկի այն քանակը, որը որոշված էր արքունիքի կողմից:

- 1) ա, դ, զ,
- 2) գ, Ե, է
- 3) ա, բ, գ
- 4) դ, Ե, է

7 Ե՞րբ է արցախահայության 9-րդ համագումարը երկրամասը հռչակել Հայաստանի Հանրապետության անբաժանելի մաս:

- 1) 1920 թ. ապրիլի 25-ին
- 2) 1988 թ. փետրվարի 20-ին
- 3) 1989 թ. դեկտեմբերի 1-ին
- 4) 1921 թ. հունիսի 4-ին

8 Ե՞րբ է ստեղծվել ՀՀ Գերագույն խորհրդի սահմանադրական հանձնաժողովը:

- 1) 1990 թ. օգոստոսի 23-ին
- 2) 1990 թ. օգոստոսի 4-ին
- 3) 1990 թ. դեկտեմբերին
- 4) 1990 թ. նոյեմբերի 15-ին

9 Որտեղի՞ց է սկիզբ առնում Արևմտյան Տիգրիսը:

- 1) Ծաղկավետ լեռներից
- 2) Խաչափայտի լեռներից
- 3) Սրմանց լեռներից
- 4) Ծովք լճից

10 Որտե՞ղ է Տրդատ Մեծը դիմավորել Սուրբ Գրիգորին:

- 1) Աշտիշատում
- 2) Բագավանում
- 3) Բագարանում
- 4) Մաժակում

11 Ներքոհիշյալ գործիչներից ո՞վ է ապրել հելլենիզի ժամանակաշրջանում:

- 1) Ծագունով հայ զորավար Դադարշիշը
- 2) Հայոց արքա Տիգրան Երվանդյանը
- 3) Սպարապետ Գիսակ Դիմաքսյանը
- 4) Հայաստանի արևմտյան մասի կառավարիչ Տիրիբազը

12 Ո՞ր եկեղեցական ժողովն է անդրադարձել հայկական օրացույցի խնդրին:

- 1) Ներսես Բ Բագրևանդցու գումարած Դվինի
- 2) Ներսես Ա-ի գումարած Աշտիշատի
- 3) Հովսեփ Ա Վայոցձորցու գումարած Շահապիվանի
- 4) Բաբկեն Ա-ի գումարած Դվինի

13 Ո՞վ է 1829 թ. հունիսի 27-ին երզրումում դիմավորել ռուսական զորքերին:

- 1) Վանահայր Հովնանը
- 2) Դավիթ Եպիսկոպոսը
- 3) Ներսես Աշտարակեցի
- 4) Կարապետ արքեպիսկոպոսը

- 14) Ո՞վ չի մասնակցել Չեյթուհի 1895-1896 թթ. ապստամբությանը:
- 1) Մկրտիչ Յաղուբյանը
 - 2) Կարապետ Թուր-Սարգսյանը
 - 3) Կարապետ Բասիլոսյանը
 - 4) Նազարեթ Չավուշը
- 15) Ո՞վ է Ախալցխայի 1918 թ. ինքնապաշտպանության ղեկավարը:
- 1) Ջորի Ջորյանը
 - 2) Խաչատուր Ամիրյանը
 - 3) Վասիլ Բեհբուժովը
 - 4) Արմենակ Եկարյանը
- 16) 1999 թ. մայիսի 30-ի խորհրդարանական ընտրությունների նախընտրական շրջանում քաղաքական ի՞նչ դաշինք ձևավորվեց:
- 1) «Ժառանգություն»
 - 2) «Հայ Ազգային կոնգրես»
 - 3) «Հանրապետություն»
 - 4) «Միասնություն»
- 17) Ի՞նչ անուն էին կրում մոնղոլական զորաջոկատների հրամանատարները:
- 1) ամիրա
 - 2) բեկ
 - 3) խան
 - 4) նոյոն
- 18) Ինչպե՞ս էին կոչվում քրդական այն ջոկատները, որոնց կազմում հանդես էին գալիս 1880-ական թթ. կեսերին օսմանյան տիրապետության դեմ պայքարում իրենց քրդեր ներկայացնող հայ մարտիկները:
- 1) չեղլոներ
 - 2) համիդիե
 - 3) ֆիդայիներ
 - 4) չերքեզներ
- 19) Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:
- ա) Արդինի-Մուսասիր երկրի միացվելը Վանի թագավորությանը:
- բ) Արգիշտի I-ի հասնելը Յուսիսային ծովակի ավազան:
- գ) Ջագրոսյան լեռներով Արգիշտի I-ի զորքերի հասնելը մինչև Պարսուա և Բաբելոնի երկիր:
- դ) Վանի թագավորության սահմանների հասնելը Միջերկրական ծովի արևելյան ավազան:
- 1) ա, բ, դ, գ
 - 2) ա, գ, բ, դ
 - 3) գ, ա, բ, դ
 - 4) գ, բ, դ, ա

- 74) Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում զանգվածային հայրենադարձության վերաբերյալ դաշնակցություն կուսակցության ունեցած մտահոգություններն ու տագնապները:
- Ներգաղթի հետևանքով...
- ա) Խորհրդային Հայաստանում կաճեր հայ բնակչության թիվը, և կթուլանային դաշնակցության դիրքերը:
 - բ) թուլացած սփյուռքահայ գաղթօջախներն ի վիճակի չէին լինի հետապնդել Հայ դատի՝ հայության համար կենսական խնդիրը:
 - գ) հայրենադարձները կարող էին ենթարկվել վերսկսված ստալինյան բռնություններին:
 - դ) կվնասվեին խոշոր և կայացած գաղթօջախները:
 - ե) ՀԽՍՀ-ն կդառնար Հայ դատի և պահանջատիրության միակ արժարժողը:
 - զ) ԽՍՀՄ-ն այլևս հանդես չէր գա Թուրքիայից հայկական հողերի վերադարձման պահանջով:
- 1) բ, ե, գ
 - 2) ա, բ, ե
 - 3) գ, դ, զ
 - 4) բ, գ, դ
- 75) Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:
- ա) Պարսկաստանում գերության մեջ գտնվող հայ նախարարների վերադարձը հայրենիք Պերոզի գահակալության շրջանում:
 - բ) Վահանանց պատերազմի ժամանակ Դիմաքսյան և Սահառունի նախարարների զոհվելը:
 - գ) Ճարմանայի ճակատամարտը:
 - դ) Արևելյան Հայաստանում Սահակ Բագրատունի ասպետի գլխավորությամբ կառավարության կազմումը:
 - ե) Վարդան Մամիկոնյանի զորագնդի հաղթական երթը դեպի ճորա պահակ:
 - զ) Հագկերտ II արքայի պահանջով հայ նախարարների ժամանումը Տիգրան:
 - է) Կարնո գավառի Արծաթի գյուղի մոտ պարսից զորագնդի նկատմամբ հայերի տարած հաղթանակը:
 - ը) Խաղխաղի ճակատամարտը:
 - թ) Վահան Մամիկոնյանի զորքի ժամանումը Ծաղկոտն գավառի Վարչակի Ջերմուկների հանգստավայր:
 - ժ) Ներսեհապատի ճակատամարտը:
- 1) գ, ը, ե, ա, դ, թ, ժ, է, բ, գ
 - 2) ը, գ, ե, դ, ա, գ, է, ժ, թ, բ
 - 3) գ, ը, ե, ա, դ, ժ, թ, գ, բ, է
 - 4) ը, ե, գ, ա, դ, ժ, թ, բ, է, գ

72 Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում 1465 թ. Աղթամարում հայոց թագավորության հռչակման նախադրյալները:

- ա) Հայաստան մուտք գործած և իրենց տիրապետությունը երկրում ամրապնդելու համար միմյանց միջև անգիշում պայքար ծավալած քոչվորական ցեղերը ստիպված էին համագործակցել հայերի հետ:
- բ) Աղթամարի կաթողիկոսական գահին տիրած և Արծրունյաց թագավորական տոհմից սերած կաթողիկոսները հավակնում էին Ամենայն հայոց կաթողիկոսի գահին և փորձում վերականգնել թագավորությունը Վասպուրականում:
- գ) Հայոց պետականության վերականգնման ձգտումը կենդանի էր հայ իշխանական տների շառավիղների մոտ:
- դ) Եվրոպական քրիստոնյա երկրները նոր խաչակրաց արշավանք էին սկսել մահմեդականների դեմ:
- ե) Օսմանյան կայսրությունն օժանդակություն էր ցուցաբերում հայ իշխանական տների շառավիղներին մահմեդական իշխանությունների դեմ պայքարում:
- զ) Չաքարիա և Ստեփանոս Աղթամարցի կաթողիկոսներն օգնության խոստումներ էին ստացել Հռոմի պապից:
- է) Այդ ժամանակ հզորացել էր հարևան քրիստոնյա Վրաստանը և ամրապնդվել էր հայ-վրացական զինակցությունը:

- 1) ա, գ, է
- 2) ա, բ, գ
- 3) դ, ե, գ,
- 4) բ, գ, է

73 Բերված պնդումներից առանձնացնել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Արևմտյան Հայաստանում հայդուկային շարժման ծավալման պատճառները:

- ա) Նոր թափ էր ստացել արևմտահայության հողագրկումը:
- բ) Եվրոպական երկրները խրախուսում էին հայերի անհատական-պարտիզանական, վրեժխնդրական ընդվզումները:
- գ) Աննախադեպ չափերի էին հասել արևմտահայության նկատմամբ քաղաքական հալածանքները:
- դ) Կայսրությունում լայն թափ էր ստացել թուրք ընդդիմադիր ուժերի հակասուլթանական շարժումը:
- ե) Այսրկովկասից վրեժխնդրական պայքարի գործելակերպը ներմուծվել էր Արևմտյան Հայաստան:
- զ) Օսմանյան կառավարությունը վարում էր երկրից հայերին դուրս մղելու և այն մահմեդականներով բնակեցնելու քաղաքականություն:
- է) Թուրքահպատակ սլավոնական ժողովուրդները խոստացել էին համատեղ պայքար սկսել օսմանյան լծից ազատագրվելու համար:

- 1) ա, բ, գ
- 2) բ, ե, է
- 3) ա, գ, գ
- 4) ա, դ, գ

20 VII դարի հայ գործիչների անունները դասավորել ըստ նրանց կառավարման հաջորդականության:

- ա) Թեոդորոս Ռշտունի
- բ) Գրիգոր Մամիկոնյան
- գ) Դավիթ Սահառունի
- դ) Ներսեհ Կամսարական

- 1) գ, ա, բ, դ
- 2) բ, գ, ա, դ
- 3) գ, բ, դ, ա
- 4) բ, գ, դ, ա

21 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Համբարձում Լիմոնճյանի կողմից հայկական նոր ձայնագրության ստեղծումը:
- բ) Լոռիի, Փամբակի և Շամշադիի անցնելը Ռուսաստանի տիրապետության տակ:
- գ) «Տարեգրություն» պարբերականի հրատարակման սկիզբը:
- դ) Աղաբաբյան դպրոցի բացումը Աստրախանում:

- 1) բ, դ, ա, գ
- 2) գ, բ, դ, ա
- 3) բ, գ, դ, ա
- 4) գ, դ, ա, բ

22 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հռչակումը:
- բ) Թիֆլիսի մամուլում Հայաստանի անկախության հռչակման մասին Հայոց ազգային խորհրդի կոչի հրապարակումը:
- գ) Հայոց ազգային խորհրդում անկախության խնդրի և թուրքերի կողմից ներկայացված վերջնագրի քննարկումը:
- դ) Հայաստանի Գերագույն խորհրդի կողմից ՀՀ անկախության հռչակումը:

- 1) գ, բ, ա, դ
- 2) բ, գ, ա, դ
- 3) գ, բ, դ, ա
- 4) բ, ա, դ, գ

23 Ե՞րբ է Արտաշես I-ը հրապարակել հրամանագիր հողային բարեփոխման վերաբերյալ:

- 1) Ք. ա. 183 թ.
- 2) Ք. ա. 188 թ.
- 3) Ք. ա. 185 թ.
- 4) Ք. ա. 180 թ.

- 24 Ե՞րբ է կառավարել Կիլիկիայի իշխան Թորոս II-ը:
- 1) 1145 - 1169 թթ.
 - 2) 1089 - 1125 թթ.
 - 3) 1129 - 1237 թթ.
 - 4) 1100 - 1129 թթ.
- 25 Ե՞րբ է ընդունվել հայոց պետականության պատմության մեջ առաջին սահմանադրությունը:
- 1) 18-րդ դարի վերջին
 - 2) 1995 թ. հունիսի 5-ին
 - 3) 1922 թ. փետրվարի 3-ին
 - 4) 1863 թ. մարտի 17-ին
- 26 Ե՞րբ է ստեղծվել Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի նուրբ օրգանական քիմիայի ինստիտուտը:
- 1) 1962 թ.
 - 2) 1956 թ.
 - 3) 1958 թ.
 - 4) 1967 թ.
- 27 Ո՞րն էր Վահրամյանների իշխանության կենտրոնը:
- 1) Գագ ամրոցը
 - 2) Լոռի (Լոռե) բերդը
 - 3) Թմուկ (Թմկա) բերդը
 - 4) Ամբերդ ամրոցը
- 28 Ստորև նշված պայմաններից ո՞րն էր նախատեսվում 652 թ. հայ-արաբական դաշնագրով:
- 1) Հայոց 15-հազարանոց այրուծին այլ տեղերում գործելու իրավունք չունենալու և մնալու էր Հայաստանում:
 - 2) Հայաստանում տեղակայվելու էին արաբական զորքեր:
 - 3) Հայաստանը ծանր հարկման էր ենթարկվում:
 - 4) Բյուզանդացիների ներխուժման դեպքում խալիֆայությունն այնքան զորքեր էր ուղարկելու, որքան հայերը կամենային:
- 29 Անիի Բագրատունյաց ո՞ր թագավորի գահակալության շրջանում են առաջացել երկու ենթակա թագավորություններ:
- 1) Հովհաննես-Սմբատի
 - 2) Սմբատ I-ի
 - 3) Աշոտ Ողորմածի
 - 4) Սմբատ II-ի
- 30 Ստորև նշված դիվիզիաներից ո՞րի անձնակազմում հայերը մեծամասնություն չէին կազմում:
- 1) 406-րդ
 - 2) 349-րդ
 - 3) 138-րդ
 - 4) 390-րդ

- 70 Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:
1. սատրապ
 2. մուխթասիբ
 3. շահապ
 4. հյուպարքոս
 5. պարոնտեր
- ա) Արտաշես I-ի օրոք Մեծ Հայքի գավառների կառավարիչ:
բ) Միջնադարյան Հայաստանում քաղաքի կառավարիչը՝ քաղաքապետը:
գ) Աքեմենյան դարաշրջանում Հայաստանի արևմտյան մասի կառավարիչը:
դ) Բագրատունիների օրոք հարկահանությանը, շուկաներին, առևտրին, արհեստներին հետևող հատուկ պաշտոնյա:
ե) Սեփական կալվածքներն ու տիրույթները եկեղեցուն հանձնած և հոգևոր կոչում ընդունած հայ կալվածատեր:
զ) Հայաստանի կառավարիչը Աքեմենյան տերության կազմում գտնվելու շրջանում:
- 1) 1-գ, 2-բ, 3-դ, 4-գ, 5-ե
 - 2) 1-ա, 2-դ, 3-ե, 4-գ, 5-բ
 - 3) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-գ, 5-դ
 - 4) 1-գ, 2-դ, 3-բ, 4-գ, 5-ե
- 71 Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությանը:
1. «Ղարաբաղի ժողովրդական կառավարություն»
 2. Լեռնային Ղարաբաղի Ազգային խորհուրդ
 3. «Ջանգեզուր-Ղարաբաղի մարզային խորհուրդ»
 4. Լեռնային Ղարաբաղի Հատուկ կառավարման կոմիտե
- ա) Ջանգեզուրի ազգային խորհրդի հիմքի վրա վերակազմված և Հայաստանի Հանրապետության անունից երկրամասում գործող մարմին:
բ) Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար մարզի լիազոր ներկայացուցիչների համագումարում ընտրված մարմին, որը գլխավորեց արցախցիների ազատագրական պայքարը:
գ) ԽՍՀՄ ԳԽ նախագահության կողմից Լեռնային Ղարաբաղի պետական մարմինների ղեկավարումն իրականացնելու նպատակով ստեղծված իշխանության մարմին:
դ) Արցախյան պատերազմի շրջանում ԼՂՀ-ում Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ ստեղծված պետական իշխանության մարմին:
ե) Արցախահայության առաջին համագումարում ստեղծված երկրամասի իշխանության մարմին:
- 1) 1-ե, 2-բ, 3-ա, 4-գ
 - 2) 1-բ, 2-դ, 3-ե, 4-ա
 - 3) 1-բ, 2-ե, 3-դ, 4-գ
 - 4) 1-ե, 2-դ, 3-ա, 4-բ

67) Իրադարձությունը համապատասխանեցնել դրա հետ անմիջականորեն առնչվող հայոց կաթողիկոսի հետ:

1. Կիլիկիայի թագավորության անկումը:	ա) Գրիգոր Զ Ապիրատ
2. «Պատմություն Հայոց» աշխատության շարադրումը:	բ) Միքայել Սեբաստացի
3. Լևոն II իշխանի օծումը հայոց թագավոր:	գ) Մեսրոպ Արտազեսի
4. Սիսում եկեղեցական ժողովի հրավիրումը և Սիսի ու Ադանայի նախորդ ժողովների որոշումների չեղյալ հայտարարումը:	դ) Կիրակոս Վիրապեսի
5. Սեբաստիա քաղաքում հրավիրված եկեղեցական գաղտնի ժողովի անունից պատվիրակության ուղարկումը Վենետիկ:	ե) Հովհաննես Դրասխանակերտցի
6. Ամենայն հայոց կաթողիկոսության վերահաստատումը Էջմիածնում:	զ) Կոստանդին Կեսարացի
- Է) Պողոս Սսեցի

- 1) 1-գ, 2-դ, 3-ա, 4-զ, 5-բ, 6-է
- 2) 1-է, 2-ե, 3-ա, 4-զ, 5-բ, 6-դ
- 3) 1-է, 2-ե, 3-զ, 4-զ, 5-բ, 6-դ
- 4) 1-ա, 2-բ, 3-է, 4-զ, 5-դ, 6-ե

68) Ինքնապաշտպանությունը համապատասխանեցնել դրա հետ կապված գործչի հետ:

1. Ուրֆայի	ա) Պետրոս Սարաճյան
2. Վանի Քաղաքամեջ թաղամասի	բ) Տիգրան Անդրեասյան
3. Շապին-Գարահիսարի	գ) Սկրտիչ Յոթնեղբայրյան
4. Սուսա լեռան (Սուևտիա)	դ) Հայկակ Կոսոյան
5. Հաճնի	ե) Բաղդիկ Սիմոնյան
6. Շատախի	զ) Ղուկաս Տեովկեթյան
	է) Հակոբ Կոտոյան

- 1) 1-զ, 2-է, 3-զ, 4-ա, 5-բ, 6-դ
- 2) 1-բ, 2-է, 3-զ, 4-զ, 5-ա, 6-ե
- 3) 1-զ, 2-դ, 3-ա, 4-բ, 5-զ, 6-է
- 4) 1-զ, 2-դ, 3-զ, 4-բ, 5-ա, 6-ե

69) Մշակութային իրադարձությունը համապատասխանեցնել տարեթվի հետ:

1. Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի բացումը:	ա) 1935 թ.
2. Գրական խմբակների միավորումը Հայաստանի գրողների միության մեջ:	բ) 1938 թ.
3. Ա. Խարազյանի ղեկավարությամբ պետական շրջիկ թատրոնի ստեղծումը:	գ) 1937 թ.
4. Ռուսական դրամատիկական թատրոնի հիմնադրումը:	դ) 1932 թ.
5. Հայկինոյի համր շրջանի ավարտը:	ե) 1929 թ.
6. Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի պետական թատրոնի բացումը:	զ) 1934 թ.
	է) 1928 թ.

- 1) 1-է, 2-դ, 3-ե, 4-բ, 5-զ, 6-ա
- 2) 1-ե, 2-դ, 3-է, 4-զ, 5-զ, 6-բ
- 3) 1-է, 2-զ, 3-ե, 4-զ, 5-ա, 6-բ
- 4) 1-ե, 2-զ, 3-է, 4-ա, 5-զ, 6-դ

31) Ստորև բերված հասկացություններից ո՞րն է պետական իշխանության մարմին:

- 1) Մերձավոր Արևելքի օգնության ամերիկյան կոմիտե
- 2) Հայկական ազգային կոմիտե
- 3) Հայրենիքի փրկության կոմիտե
- 4) Հայաստանի օգնության կոմիտե

32) Ովքե՞ր էին այլախոհները: ԽՍՀՄ-ում 1960-ական թվականներից այդպես անվանում էին նրանց ովքեր...

- 1) փորձում էին հասնել մարքս-լենինյան գաղափարախոսության ազատականացմանը:
- 2) ձգտում էին ամրապնդել խորհրդային կարգերը:
- 3) ընտրել էին խորհրդային իրականությունը գաղափարական պայքարի միջոցով փոփոխելու ուղին:
- 4) ուժային միջոցներով պայքարում էին խորհրդային իշխանության դեմ:

33) Ինչու՞ երկիրը միավորելու և կենտրոնացված պետություն ստեղծելու Բագրատունիների ջանքերը ցանկալի արդյունք չտվեցին:

- 1) Արաբական խալիֆայությունը ջանքեր էր գործադրում Հայաստանն իր կազմում պահելու համար:
- 2) Բագրատունի թագավորները պայքար չէին մղում կենտրոնախույս ուժերի դեմ:
- 3) Հայաստանում առկա չէին տնտեսական զարգացման գործոնը և այլ հանգամանքներ:
- 4) Բյուզանդական կայսրությունը վարում էր հայկական տարածքները զավթելու և հայոց թագավորությունը վերացնելու քաղաքականություն:

34) Ինչու՞ 1991 թ. օգոստոսի 30-ին Ադրբեջանի Գերագույն խորհրդի ընդունած անկախության վերականգնման հռչակագրով Լեռնային Ղարաբաղը և Նախիջևանը չէին կարող լինել Ադրբեջանի կազմում: Որովհետև...

- 1) անկախությունը հռչակվում էր 1918-1920 թթ. մուսավաթական Ադրբեջանի սահմաններում, որի կազմում չէին եղել այդ տարածքները:
- 2) Լեռնային Ղարաբաղն արդեն հռչակել էր իր անկախությունը:
- 3) հռչակագրում չէր ասված, որ վերոհիշյալ տարածքներն Ադրբեջանի մաս են:
- 4) դրանք փաստորեն չէին եղել խորհրդային Ադրբեջանի կազմում:

35) Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

ա) Թորգոմի «Մրրիկ» ձիավոր խմբի մուտքը Սասուն:
բ) Մարաշի փաշայի կողմից Պապիկ իշխանին Ձեյթունի քաղաքագլուխ ճանաչելը:
գ) Ձեյթունցիների կողմից գորանոցի վրա ապստամբների՝ «Ձեյթունի անկախ իշխանություն» վերտառությամբ դրոշի պարզումը:
դ) «Կոտորածի ձորում» թուրքերի դեմ զեյթունցիների տարած հաղթանակը:
ե) Առաքելոց վանքի կռիվը:

- 1) դ, բ, ե, գ, ա
- 2) դ, բ, գ, ե, ա
- 3) բ, դ, գ, ա, ե
- 4) բ, գ, ե, դ, ա

36 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Անկախ Պետությունների Համագործակցության ստեղծումը:
- բ) ԼՂՀ զինանշանի և օրհներգի հաստատումը:
- գ) «Հարսանիք լեռներում» գործողության իրականացման որոշումը:
- դ) ՀՀ անդամակցությունը Միավորված ազգերի կազմակերպությանը:
- ե) Բարեփոխված ԽՍՀՄ-ի պահպանման վերաբերյալ հանրաքվեի անցկացման որոշումը:

- 1) ե, դ, բ, ա, գ
- 2) դ, ե, բ, գ, ա
- 3) դ, ե, ա, բ, գ
- 4) ե, ա, դ, գ, բ

37 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«Ամեն քրիստոնյա, որ իմ իշխանության տակ է, հայոց հավատին թող հարի»:

Ո՞վ է վերոհիշյալ խոսքերի հեղինակը.

- 1) Պարսից արքա Խոսրով II-ը:
- 2) Բյուզանդական կայսր Հուստինիանոս I-ը:
- 3) Պարսից արքա Խոսրով I Անուշիրվանը:
- 4) Բյուզանդական կայսր Հերակլ II-ը:

38 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«Բարձրյալն Աստված թող... ձեր սրտի մեջ ներշնչի հավատի զգացումները՝ ազատելու համար բոլոր քրիստոնյաներին և հատկապես մեր ազգին: ...Հույս ու հավատ ունենք, որ ձեր օրհնյալ ձեռքերով կկատարվի մեր փրկությունը»:

Ո՞վ էր Ֆրանսիայի թագավոր Լյուդովիկոս XIV-ին ուղղված վերը բերված նամակի հեղինակը.

- 1) Հովհաննես Թուրունջին
- 2) Հակոբ Ջուղայեցին
- 3) Եսայի Հասան-Ջալալյանը
- 4) Խաչատուր Գաղատացին

39 Անձնանունները համապատասխանեցնել իրենց անունից ծագած տեղանուններին:

1. Հայկ	ա) Արմենիա
2. Արամանյակ	բ) Արմավիր
3. Արամ նահապետ	գ) Արատտա
4. Արամայիս	դ) Հայաստան
	ե) Արագածոտն

- 1) 1-դ, 2-բ, 3-ա, 4-ե
- 2) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-բ
- 3) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-ե
- 4) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-դ

64 Նշված պայմաններից առանձնացնել երեքը, որոնք տեղ են գտել 1914 թ. հունվարի 26-ի ռուս-թուրքական համաձայնագրում:

- ա) Յոթ նահանգներից ձևավորվում էին երկու վարչական միավորներ՝ Երզրում, Տրապիզոն, Սեբաստիա և Վան, Բիթլիս, Խարբերդ, Դիարբեքիր կազմով:
- բ) Վարչական միավորների օտարերկրյա տեսուչներն իրավունք ունեին պաշտոնանկ անելու ապաշնորհ կամ օրինազանց պաշտոնյաներին:
- գ) Խաղաղ ժամանակ թույլատրվում էր զինվորական ծառայություն կատարել բնակության վայրից դուրս:
- դ) Հողային հարցերը պետք է վճռվեին տեսուչի անմիջական վերահսկողությամբ:
- ե) Համիդիե զորագնդերը լուծարվելու էին:

- 1) ա, բ, դ
- 2) ա, գ, դ
- 3) գ, դ, ե
- 4) ա, բ, ե

65 Նշված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ:

- ա) 1921 թ. հոկտեմբերի 20-ին Անկարայում կնքված ֆրանս-թուրքական համաձայնագրով Կիլիկիան հանձնվում էր Թուրքիային:
- բ) Լոզանի կոնֆերանսը քննարկեց և մերժեց՝ Սևրի պայմանագիրը գործադրելու մասին հայկական պատվիրակության առաջարկը:
- գ) 1921 թ. սեպտեմբերին Ազգերի լիգայի ընդունած որոշումով հայերի համար պետք է ստեղծվեր «ազգային օջախ»:
- դ) 1921 թ. Մոսկվայի և Կարսի պայմանագրերով Խորհրդային իշխանությունը, ըստ էության, հրաժարվեց Հայկական հարցից:
- ե) Լոնդոնի կոնֆերանսում թուրքական պատվիրակությունը մերժեց հայերի համար «ազգային օջախ» ստեղծելու առաջարկը:

- 1) բ, գ, ե
- 2) ա, բ, դ
- 3) գ, դ, ե
- 4) ա, գ, դ

66 Կատարել համապատասխանեցում:

1. Առաքել Դավրիժեցի	ա) «Տիեզերական պատմություն»
2. Ներսես Շնորհալի	բ) «Տարեգիրք»
3. Գրիգոր Դարանաղցի	գ) «Պատմություն»
4. Կիրակոս Գանձակեցի	դ) «Հայոց պատմություն»
5. Սմբատ Գունդստաբլ	ե) «Արժուրդների տան պատմություն»
6. Ստեփանոս Ասողիկ	զ) «Ժամանակագրություն»
	է) «Թուրք ընդհանրական»

- 1) 1-գ, 2-է, 3-բ, 4-դ, 5-ա, 6-ե
- 2) 1-դ, 2-գ, 3-բ, 4-գ, 5-ա, 6-է
- 3) 1-գ, 2-է, 3-գ, 4-դ, 5-բ, 6-ա
- 4) 1-դ, 2-է, 3-բ, 4-գ, 5-ա, 6-ե

61 Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է դեպքերի հաջորդականությունը:

ա) Պարսից արքայի կողմից հայ Արշակունիների տոհմից խոսրովին Յայաստան ուղարկելը:
 բ) Արշակ III-ի մահը:
 գ) Վռամշապուհի գահակալության սկիզբը:
 դ) Հագկերտ I-ի կողմից խոսրով IV-ի հաստատումը հայոց գահին:
 ե) Սահակ Պարթևի նշանակվելը հայոց կաթողիկոս:
 զ) Յայաստանի արևմտյան մասում Մեսրոպ Մաշտոցի կողմից դպրոցների բացումը:

- 1) ե
- 2) բ
- 3) գ
- 4) դ

62 Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են ստորև բերված դեպքերի հաջորդականությունը:

- ա) Արածանիի ճակատամարտը:
 բ) Զելայի ճակատամարտը:
 գ) Փրասպայի մոտ հռոմեական զորքերի կրած ծանր պարտությունը:
 դ) Տիգրան Մեծի և Գնեսու Պոմպեոսի միջև Արտաշատի պայմանագրի կնքումը:
 ե) Պարթևների թագավոր Հրահատ III-ի զորքերի ներխուժումը Յայաստան և Արտաշատի պաշարումը:
 զ) Անտոնինոսի 60-հազարանոց բանակի արշավանքը Յայաստան:

- 1) բ, գ
- 2) գ, զ
- 3) դ, ե
- 4) դ, զ

63 Բերված պնդումներից որո՞նք են սխալ:

- ա) IV-V դարերից սկսած՝ հայկական քրիստոնեական մշակույթն ավելի հաղորդակից դարձավ արևմտաեվրոպական քրիստոնեական աշխարհի մշակույթին:
 բ) Տիգրան Երվանդյանի և Աժդահակի վեպն առասպելախառն հիշողություն է հայերի ու մարերի փոխհարաբերությունների մասին:
 գ) Տարբեր երկրների հելլենիստական մշակույթների տարբերությունը պայմանավորված է երկու մշակութային շերտերի համաձուլվածք լինելով:
 դ) Ք. ա. III-II դարերում Դարանադյաց գավառի Անի ամրոցում գոյություն է ունեցել մեհենական պատմագրության արխիվ, որից ասորի մատենագիր Բարդաժանը թարգմանություններ է կատարել ասորերեն ու հունարեն:
 ե) Տորք աստծո պաշտամունքը տարածված է եղել միջինասիական մի շարք ժողովուրդների շրջանում:

- 1) բ, դ, ե
- 2) ա, գ, ե
- 3) ա, դ, ե
- 4) ա, գ, դ

40 Մշակույթի գործչին համապատասխանեցնել իր գործունեության հետ կապված իրադարձությանը:

1. Պետրոս Մաղաքյան	ա) Հայ օպերային արվեստի հիմնադրում:
2. Գրիգոր Սինանյան	բ) Առաջին հայ կամերային նվագախմբի ստեղծում:
3. Տիգրան Զուխաջյան	գ) Յուպիտերի վեցերորդ արբանյակի հայտնաբերում:
4. Խորեն Սինանյան	դ) Սիմֆոնիկ նվագախմբի ստեղծում և ղեկավարում:
	ե) Առաջին մշտական հայ թատերախմբի ստեղծում:

- 1) 1-ե, 2-բ, 3-ա, 4-գ
- 2) 1-բ, 2-գ, 3-ե, 4-դ
- 3) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-բ
- 4) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-գ

41 Ի՞նչ էր նախատեսվում Հերթ ոստիկանի «աշխարհագրով»:

- 1) Սահմեղականների կողմից վճարվող հողահարկին գումարվում էին նորերը:
- 2) Ոչ մահմեղական հարկատու ընտանիքը պարտավոր էր հարկի փոխարեն արաբներին հանձնել ընտանիքի անդամներին:
- 3) Հայ հոգևորականությունն ազատվում էր հարկերից:
- 4) Ոչ մահմեղականներից գանձվող ծխահարկը փոխարինվում էր գլխահարկով:

42 Բերված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ բնութագրում ՀՅԴ կուսակցության ընտրած կազմակերպական ձևի ապակենտրոն սկզբունքը: Տարբեր վայրերի կազմակերպական կառույցները...

- 1) տեղերից պիտի հանդես գային կուսակցության շարքերն անրապնդելու և այլ օգտակար առաջարկություններով:
- 2) իրենց գործունեությունը պետք է համաձայնեցնեին կենտրոնական մարմնի հետ՝ իրավիճակին համապատասխան:
- 3) պիտի ունենային իրավիճակին համապատասխան գործելու ազատություն և կենտրոնացված սկզբունքով գործեին միայն գաղափարական հարցերում:
- 4) պիտի պարտադիր կատարեին կենտրոնական մարմնի որոշումները՝ գաղափարական հարցերում պահպանելով իրենց ինքնուրույնությունը:

43 Ինչու՞ 1917 թ. բոլշևիկյան հեղաշրջումից հետո արևմտահայ զինուժի ստեղծման հարցում Կովկասյան ռազմաճակատի ռուսական հրամանատարությունը դրական վերաբերմունք ունեցավ: Որովհետև...

- 1) փորձում էր հայերի օժանդակությամբ պահպանել երեքամյա պատերազմում ռուսական զորքերի նվաճած բնագծերը Արևմտյան Յայաստանում:
- 2) ծրագիր ուներ ռուս-թուրքական առճակատումը վերածել հայ-թուրքականի:
- 3) նպատակ ուներ Արևմտյան Յայաստանում ստեղծել հայկական ինքնավարություն:
- 4) ձգտում էր Կովկասյան ռուսական բանակը համալրել նոր զինական ուժերով:

44 Ի՞նչ նպատակով ԽՍՀՄ բարձրագույն ղեկավարությունը որոշեց անցնել արդյունաբերացման (ինդուստրացման) քաղաքականության: Դրանով նպատակ էր դրվում...

- 1) հասնել երկրի համախառն արտադրանքի մեջ արդյունաբերական արտադրանքի համեմատությամբ գյուղատնտեսականի գերազանցությանը:
- 2) հրաժարվել նոր տնտեսական քաղաքականությունից:
- 3) արագորեն վերացնել երկրի տեխնիկատնտեսական հետամնացությունը:
- 4) ավարտին հասցնել պատերազմից քայքայված երկրի տնտեսության վերականգնումը:

45 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Բաղեշի Ամիրդուլու վանքի դպրոցի հիմնադրումը:
- բ) Հովհաննավանքի դպրոցի փոխադրումը Էջմիածին:
- գ) Օսմանյան բանակի կողմից Բաղդադի գրավումը:
- դ) Հարանց անապատի դպրոցի հիմնադրումը:
- ե) Շահ Աբաս I-ի գահակալության ավարտը:

- 1) դ, բ, ա, գ, ե
- 2) ա, դ, ե, բ, գ
- 3) դ, ա, բ, գ, ե
- 4) ա, բ, դ, ե, գ

46 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Շուշիի հայերի կոտորածը և հայկական թաղամասերի հրկիզումը:
- բ) Դրոյի և Նժդեհի ջոկատների մուտքը Արցախ:
- գ) «Թուրքական ազգային ուխտի» ընդունումը:
- դ) Քենալական զորքերի ներխուժումը Մարաշ:
- ե) ԱՄՆ-ի կառավարության կողմից Հայաստանի Հանրապետության փաստացի ճանաչումը:

- 1) գ, ա, ե, դ, բ
- 2) ա, դ, բ, ե, գ
- 3) գ, ա, բ, ե, դ
- 4) դ, գ, ա, բ, ե

47 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«Նա Կյուրոսին աջակից եղավ Մարաց իշխանությունը տապալելու... և մեր բնակության սահմաններն ընդարձակելով՝ հասցրեց մինչև հին բնակության սահմանների ծայրերը»:

Ո՞վ է վերոհիշյալ խոսքերի հեղինակը.

- 1) Քսենոփոնը
- 2) Օղյունյա քուրմը
- 3) Հերոդոտոսը
- 4) Մովսես Խորենացին

58 Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են արտացոլում Բեռլինի վեհաժողովից հայերի հիասթափության պատճառները:

- ա) Հայաստան հասկացությունը փոխարինվում էր հայաբնակ մարզեր բառակապակցությամբ:
- բ) Բարեփոխումների իրագործման հսկողության փոխանցումը վեհաժողովին մասնակցած պետություններին հնարավորություն էր տալիս վերջիններիս միջամտելու Թուրքիայի ներքին գործերին:
- գ) Քանի որ Ռուսաստանն իր զորքերն անհապաղ դուրս էր բերելու գրաված տարածքներից, ոչ մի երաշխիք չէր մնում բարեփոխումների կենսագործման համար:
- դ) Հայաստանի ինքնավարության ծրագիրը լիովին մերժվում էր:
- ե) Թուրքական կառավարությունը պարտավորվում էր ապահովել հայերի անվտանգությունը:
- զ) Կարսի, Արդահանի, Կաղզվանի և Օլթիի գավառներն անցնում էին Ռուսաստանին:

- 1) ա, գ, դ
- 2) գ, դ, ե
- 3) գ, ե, գ
- 4) ա, բ, գ

59 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) Սարգիս Կուկունյանի հայդուկ-կամավորների կողմից ռուս-թուրքական սահմանի անցումը:
- բ) «Հայ հեղափոխականների դաշնակցություն» կուսակցության ստեղծումը:
- գ) Բաբը Ալիի ցույցի կազմակերպումը:
- դ) «Մայիսյան բարենորոգումների» ծրագրի հանձնումը սուլթանին:
- ե) Հնչակյան կուսակցության պառակտումը:
- զ) Համիդիե հեծելազորների ստեղծումը:

- 1) բ, ա, գ, գ, ե, դ
- 2) ա, բ, գ, դ, գ, ե
- 3) բ, ա, գ, դ, գ, ե
- 4) ա, գ, բ, ե, դ, գ

60 Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ:

- ա) ԽՍՀՄ կառավարության և ՀամԿ(Բ)Կ Կենտկոմի որոշումը հայրենադարձների կյանքի պայմանները բարելավելու մասին:
- բ) ՀԿ(Բ)Կ կենտկոմի որոշումը Էջմիածնի վանքը փակելու, կաթողիկոսությունը վերացնելու մասին:
- գ) Հայաստանի ժողկոմխորհի նախկին նախագահ Սահակ Տեր-Գաբրիելյանի մահը:
- դ) Կաթողիկոս Խորեն Մուրադբեկյանի սպանությունը:
- ե) Երևանի արհեստական կաուչուկի գործարանի շահագործման հանձնվելը:
- զ) Խորհրդաֆիննական պատերազմի սկիզբը:

- 1) գ, բ, դ, ե, գ, ա
- 2) ա, գ, դ, բ, գ, ե
- 3) գ, բ, ա, դ, ե, գ
- 4) դ, բ, գ, ա, գ, ե

56 Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են պարզաբանում Տիգրան Մեծի և Միհրդատ Եվպատորի միջև կնքված դաշինքի պատճառները:

- ա) Փոքր Ասիայի բոլոր երկրները գրավելու և հելլենիստական մեծ պետություն ստեղծելու համար Միհրդատին անհրաժեշտ էր Մեծ Հայքի աջակցությունը:
- բ) Մեծ Հայքը Պոնտոսի օձանդակությամբ հնարավորություն կստանար լուծելու Յոնի հետ ունեցած վիճելի հարցերը:
- գ) Հայաստանը Պոնտոսի օձանդակությամբ իրեն կմիացներ Ծոփքը:
- դ) Տիգրան Մեծը Պոնտոսից կստանար Փոքր Հայքը:
- ե) Միհրդատ Պոնտոսից հետ դաշինքը կնպաստեր Մեծ Հայքի աշխարհակալական ծրագրերի իրագործմանը:
- զ) Կողմերից յուրաքանչյուրը հնարավորություն կստանար գործողությունների ազատություն ստանալ. Հայաստանը՝ հյուսիսում, հարավում և արևելքում, Պոնտոսը՝ արևմուտքում:

- 1) ա, ե, գ
- 2) բ, գ, ե
- 3) ա, բ, ե
- 4) ա, դ, գ

57 Փաստարկներից ընտրել երեքը, որոնք ճիշտ են բացատրում այն նպատակները, որ ուներ շահ Աբասը հայերի բռնագաղթն իրականացնելիս:
Այն շահ Աբասին հնարավորություն կտար...

- ա) հայ վաճառականությանը տեղափոխելով Իրանի հարավային նահանգներ՝ հյուսիսային մասերում զարգացած մետաքսի առևտուրը փոխադրել Պարսից ծոցի շրջան և դրանով մեծ վնաս հասցնել Օսմանյան կայսրությանը:
- բ) արշավող օսմանյան բանակին զրկել պարենից ու օթևանից և արշավանքը շարունակելու հնարավորությունից:
- գ) իրագործել հայ հարուստ վաճառականական դաս ստեղծելու իր վաղեմի ծրագիրը:
- դ) բռնագաղթի ենթարկված որակյալ հայ երկրագործներին ու արհեստավորներին բնակեցնելով Իրանի ներքին գավառներում, զարկ տալ իր երկրի տնտեսության զարգացմանը:
- ե) ամայացնելով Արևելյան Հայաստանը՝ լուրջ քաղաքական ու տնտեսական հարված հասցնել հակառակորդ Հայաստանին:
- զ) բացառել Օսմանյան կայսրության հետ համագործակցելու հայ ազատագրական պայքարի գործիչների ձգտումները:

- 1) ա, բ, ե
- 2) գ, դ, գ
- 3) դ, ե, գ
- 4) ա, բ, դ

48 Կարդալ մեջբերված հատվածը և պատասխանել հարցին:
«Թվում էր, թե մի նոր ոգի է թևածում բոլոր հայերի մեջ, որոնք հույս ունեին վերականգնված տեսնելու իրենց թագավորությունը»:

Ռուս գործիչներից որի՞ն են պատկանում վերոհիշյալ խոսքերը.

- 1) Ա. Պուշկինին
- 2) Ն. Մուրավյովին
- 3) Ա. Գրիբոյեդովին
- 4) Ա. Կրասովսկուն

49 Ազգային գործիչների անունները համապատասխանեցնել նրանց զբաղեցրած պաշտոններին:

1. Հակոբ Զավրյան	ա) Հայոց ազգային պատվիրակության նախագահ
2. Վահան Փափազյան	բ) Հայոց ազգային խորհրդի նախագահ
3. Ավետիս Ահարոնյան	գ) Արևմտյան Հայաստանի գեներալ-կոմիսարի քաղաքացիական գծով տեղակալ
4. Սամսոն Հարությունյան	դ) Հայոց ազգային բյուրոյի նախագահ
	ե) Արևմտահայ ազգային խորհրդի նախագահ

- 1) 1-գ, 2-ե, 3-բ, 4-դ
- 2) 1-ե, 2-գ, 3-բ, 4-ա
- 3) 1-ե, 2-ա, 3-դ, 4-բ
- 4) 1-գ, 2-դ, 3-ա, 4-բ

50 Կինոնկարները համապատասխանեցնել դրանց ռեժիսորների հետ:

1. «Երկունք»	ա) Ֆրունզե Դովլաթյան
2. «Նահապետը»	բ) Էդմոնդ Քեոսայան
3. «Հարսնացուն հյուսիսից»	գ) Մոկո Հակոբյան
4. «Ոսկե ցլիկ»	դ) Ներսես Հովհաննիսյան
	ե) Հենրիկ Մալյան

- 1) 1-ե, 2-ա, 3-դ, 4-բ
- 2) 1-ե, 2-դ, 3-գ, 4-ա
- 3) 1-ա, 2-ե, 3-դ, 4-գ
- 4) 1-ա, 2-ե, 3-բ, 4-դ

Բ մակարդակ

51 Նշված պնդումներից ո՞րը ճիշտ չէ:

- 1) Էթիունի երկրի համադաշնությունը տարածվում էր Սևանա լճի ավազանում, Արարատյան դաշտում, Սյունիքում և հարակից շրջաններում:
- 2) Նաիրի պետական կազմավորման տարածքն ընդգրկում էր Հայկական լեռնաշխարհի հարավային շրջանները:
- 3) Դիաուխի շուրջ կազմավորված համադաշնությունը զբաղեցնում էր Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիսարևմտյան շրջանները:
- 4) Սարգսի I-ի օրոք Վանի թագավորության կազմի մեջ մտնում էին Վանա լճի ավազանի և Հայկական Տավրոսից հարավ՝ Տիգրիսի միջին հովտում ընկած տարածքները:

52 Նշված պնդումներից ո՞րն է սխալ:

- 1) Հնդկահայ մեծահարուստ Գրիգոր Խոջաջանյանը պատրաստ էր Հայաստանի ազատագրության համար կտակել իր ունեցվածքի մեկ երրորդը, եթե այդ ծրագրին հավանություն տար Սիմեոն կաթողիկոսը:
- 2) Մովսես Սարաֆյանն իր ազատագրական ծրագրում առաջարկում էր Հայաստանն ազատագրելուց հետո ստեղծել հայկական պետություն, և Արցախի մելիքներից մեկին նշանակել Հայաստանի թագավոր:
- 3) Խաչատուր Լազարյանի, Ալեքսանդր Խուդաբաշյանի և Կարապետ Արղությանի մշակած նախագծի համաձայն Հայոց պետության մեջ ընդգրկվելու էին Հին Հայաստանի գրեթե բոլոր նահանգները:
- 4) Ըստ Շահամիր Շահամիրյանի ծրագրի՝ Ռուսաստանի օգնությամբ ազատագրված Հայաստանը պետք է հռչակվեր հանրապետություն՝ խորհրդարանական կառուցվածքով, որի թագավորը պետք է ընտրվեր ռուսաց կայսրի կողմից:

53 Նշված պնդումներից ո՞րն է ճիշտ արտացոլում 1990 թ. մայիսի 20-ին Հայաստանում տեղի ունեցած ընտրությունների պատկերը:

- 1) Ձայները համարյա հավասարապես բաշխվեցին Հայկոմկուսի և ՀՀԾ-ի թեկնածուների միջև:
- 2) Դրանք Խորհրդային Հայաստանի պատմության մեջ վերջին միակուսակցական ընտրություններն էին:
- 3) Ձայների ճնշող մեծամասնությունն ստացան ՀՀԾ-ի թեկնածուները:
- 4) Թույլ տրված խախտումներն առաջացրին բնակչության բուռն դժգոհությունը:

54 Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությամբ:

1. արքունի քարտուղարություն
2. մարդպետություն
3. բղեշխ
4. սահմանապահ կուսակալ

- ա) Սահմանակալ նահանգի տերը վաղ ավատատիրական Հայաստանում:
բ) Օտար երկրների ներկայացուցիչների հետ բանակցություններ վարող գործակալություն Կիլիկիայում:
գ) Վանի թագավորության արձանագրություններում հիշատակվող գործակալություն:
դ) Վաղ ավատատիրության ժամանակաշրջանում արքունի կալվածքների ու զանձարանի հսկողությունը և Արշակունյաց սեպուհների դաստիարակությունն իրականացնող գործակալություն:
ե) Վաղ ավատատիրական Հայաստանում երկրի տնտեսական-հարկային վարչությունը, որն իրականացնում է ճանապարհների, կամուրջների, կառուցումը, պարիսպների տնօրինությունը և նման այլ գործառույթներ:

- 1) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-բ
- 2) 1-դ, 2-ա, 3-գ, 4-ե
- 3) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-գ
- 4) 1-բ, 2-ե, 3-գ, 4-ա

55 Հասկացությունները համապատասխանեցնել իրենց բովանդակությամբ:

1. «Ուղղափառ մարքսիստներ»
2. «Երեքի» խմբակի՝ «Երեքի հռչակագիրը»
3. Տրոցկիստական ընդդիմություն
4. «Երեքի դեկլարացիա»

- ա) Հայաստանի կոմկուսում գործող խումբ, որին անդամակցելու համար մեղադրվեց ՀԿ(Բ)Կ Կենտկոմի առաջին քարտուղար Աղասի Խանջյանը:
բ) Հայ տրոցկիստների առաջին հրապարակային ելույթը, որը տպագրվեց մամուլում:
գ) Հայաստանի կոմերիտական կազմակերպության շարքերում գործող տրոցկիստական խումբ:
դ) 1920-ական թթ. ԽՍՀՄ-ում կոմունիստական կուսակցության ներսում ընդհանուրից տարբերվող տեսակետ արտահայտող ընդդիմադիր խումբ:
ե) Հայաստանում պրոլետարական գրական շարժման խմբակի հրատարակած փաստաթուղթ, որով պահանջվում էր ամբողջությամբ մերժել նախահեղափոխական գրական ժառանգությունը:

- 1) 1-ա, 2-բ, 3-գ, 4-ե
- 2) 1-գ, 2-ե, 3-դ, 4-բ
- 3) 1-գ, 2-բ, 3-դ, 4-ա
- 4) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-բ